

roko, vendar niso dovolili niti tega, do železniške postaje, s katere bi se vrnila v Zagreb, pa je komaj 300 metrov daleč. Dejali so nam le, naj gremo na mednarodni prehod.

Če bi to naredili, bi se morali vrniti na cesto Reka-Hrpelje-Kozina, oditi od tod peš na Slavnik in spet nazaj v Hrpelje, na Kojnik pa ne bi več mogli priti. Potrebovali bi kakšnih deset ur, v tem primeru pa bi bila vprašljiva naša vrnitev v Račjo vas oziroma pod Brajkov vrh.

Mimogrede naj vprašamo, kako naj bi odslej hodili po planinski poti Ljubljana-Reka prek Snežnika oziroma po poti Snežnik-Snežnik. Upam, da bo to moje pisanje prišlo do odgovornih ljudi v Sloveniji in da do takih neprijetnosti

ne bo več prihajalo.

Josip Sakoman

Ob tem velja omeniti, da bo treba odslej vse slovenske meje obravnavati enako. Gorska meja med Slovenijo in Avstrijo je zdaj brez mejnega pasu in se Planinska zveza Slovenije zavzema za to, da bi bil med Avstrijo in Slovenijo podpisan tak protokol, po katerem bi - kot je že bilo včasih - planinci s planinskimi izkaznicami z obeh strani neovirano prestopali to gorsko mejo, šli po planinskih poteh globoko na ozemlje druge države, prenočevali v kočah in podgorskih hotelih druge države in se potem po planinskih poteh spet vrnili domov. Kolikor vemo, do takšnih pogovorov med državama Hrvaško in Slovenijo še ni prišlo, saj je treba - verjetno - prej urediti vrsto drugih pomembnejših podrobnosti. Vendar bi veljalo tudi planinska obmejna vprašanja reševati tako: čemu naj bi trgali planinske poti, čemu bi planince ovirale na njihovih pohodih nekakšne meje, ki so marsikje v Evropi že skoraj popolnoma odpravljene! Seveda pa je treba ta trenutek razumeti tudi mejne policajce: meja je pač meja in po sedanjih predpisih lahko gredu tudi planinci v Istri iz ene države v drugo le prek mednarodnih mejnih prehodov. Tako bo, dokler se obe državi ne bosta dogovorili in podpisali ustrezen sporazum, za katerega pa bodo morali dati pobudo planinci - iz katerežekoli države, Hrvaške ali Slovenije.

Marjan Raztresen

Ceneje s spalno vrečo

V 4. številki našega lista Planinski vestnik smo zasledili v rubriki »Namesto komentarja« oceno ali trditev, da »čeprav je glavna sezona tik pred vrati, še nismo slišali, na primer, o popustih pri nočnihah za tiste obiskovalce, ki bodo rjuho - platneno ali plastično spalno vrečo prinesli s seboj«. Da ta trditev ne drži, vam pošiljamo kopijo našega cenika za spanje, ki je veljal od 22. 5. 1991, torej skoraj pred enim letom, iz katerega je razvidno, da smo priznali v planinskih postojankah PD Tržič 50 odstotkov popu-

sta za tiste obiskovalce, ki bi prinesli rjuho ali spalno vrečo s seboj. Enako velja tudi po letošnjem ceniku, ki je v veljavi od 1. 3. 1992.

Eno pa drži: da so zelo, zelo redki primeri, da bi kdo rjuho ali spalno vrečo imel s seboj, zavračajo pa planinci v določenih primerih rjuhe, da bi s tem imeli cenejše prenočevanje, na kar pa ne moremo pristajati, saj je rjuha ali spalna vreča tudi zaščitno sredstvo pred izrabo jogija.

Predsednik: Ivo Bergant

Iz planinske literature

Na vrhovih sveta

Ko je pred tremi desetletji in pol izšla knjiga **Himalaja in človek**, so bila svetovna gorstva že precej raziskana, večina osemisočakov že osvojena, odprave Slovencev v tuja gorstva pa le zamisel. Toda pot na vrhove sveta je bila neizogibna. Prvim pristopom - vsaj za nas - v mednarodni alpinistični areni so sledili nadaljnji in leta 1979 so jih ob vzponu na najvišjo goro sveta besede oblikovale v knjigi **Na vrh sveta**. Potem je šlo naglo in vedno bolj strmo navzgor, vse do najvišjih sten, v katerih je slovenski alpinizem zastavil zgodovinski mejnik (**Česnov** šolo vzpon na Lotse), primerljiv s prvo osvojitvijo Mt. Everesta. Čas je bil za novo knjigo, ki bi potegnila črto pod dejanji minulih treh desetletij in postavila dosežke slovenskih alpinistov v dogajanje svetovnega alpinizma. Te obsežne teme se loteva knjiga **Na vrhovih sveta**, ki je izšla pri Založbi Mladinska knjiga.

Zamisel za knjigo je nastala skoraj pred desetletjem, izšla pa je pred stoletnico ustanovitve Slovenskega planinskega društva. Besedila je prispevalo trintrideset avtorjev, izjemno informativno in zanimivo fotografij gorstev in vzponov je zbral **Franci Savenc**, ki je z **Marjanom Krušičem** knjigo tudi uredil. Fotografije različnih avtorjev je izbral **Stane Klemene**. Vodja številnih odprav **Tone Škarja** pa je - *Od prvih pristopov...* - knjigo uvedel in - ... *do najvišjih sten* - tudi zaključil in s tem dal slovenskemu alpinizmu mesto, ki mu gre.

Knjiga Na vrhovih sveta pomeni večplastno predstavitev razvoja in uspehov slovenskega alpinizma v tujih gorah. Najprej velja posebej omeniti izredno zanimivo in koncizno napisane podatke o naših odpravah in njihovih uspehih, in seveda tudi o gorstvih, kjer so odprave delovale. Ker pa tega ne moremo ločiti od svetovnega alpinizma, daje fotografija hkrati še vpogled v zgodovino alpinističnih dosežkov drugih narodov. Skratka, tako koncizno napisanega in toliko zbranega materiala o tej temi na enem mestu pri nas še nismo imeli priložnost brati. Podatki, ki so del obsežnega znanja

Francija Savenca, se nizajo v stolpcu na robu vsake strani in se seveda neposredno navezujejo na besedila. Ta pomenijo že nadgradnje podatkov, saj prinašajo opise vzponov. Ker gre za različna gorstva, različna obdobja in različne pisce, je za ta - ponavadi na dveh straneh v knjigi - besedila značilna izredna pestrost. Ti teksti nas vodijo v času in prostoru - od leta 1960 in prvega himalajskega cilja (Trisul) do zadnjega uspeha leta 1991 na Kangčendzengi; od gora Norveška in Grenlandije prek Kilimanđžara do Nove Zelandije in obeh Amerik. Največji del pa seveda zavzemajo azijska gorovja: Kavkaz, Pamir, Hindukuš, Karakorum in predvsem Himalaja.

Opisi vzponov vedno presežejo golo opisno raven in v knjigo vnesejo doživetja, razmišljanja in impresije; v teh prispevkih zaživijo težave, napor in tragedije, vendar tudi lepote in intenzivnost doživetega. Vse to nam alpinistične izkušnje približa tako kot vsaka dobra gorniška knjiga, le da ima pričujoča izdaja pomembno posebnost.

Vsi ti »sestavni deli«, doživetja različnih ljudi na različnih koncih sveta s skupnim imenovalcem »gore« in »plezanje«, tvorijo živo celoto; tvorijo heterogen, pa vendar kompakten organizem. Besedila so kot sestavni del mozaika, ki se dograja v zaokroženo podobo slovenskega alpinizma v gorah sveta, v njegov razvoj in vzpon v zadnjih desetletjih, s katerim se je postavil v svetovni vrh. In če se je vse skupaj pred skoraj štirimi desetletji začelo z neizživeto željo po Himalaji, je danes treba priznati, da so minula desetletja prinesla izredne izkušnje in dejanja na robu skrajnih meja, skozi katere pa oko vseeno zre v daljave, v katerih se odpirajo nova

Obzorja.

Dario Cortese

Druga izdaja »Kranjskih vrhov«

V letu 1975 je bil na pobudo predsednika Planinskega društva Kranj **Franca Ekarja** izdelan projekt planinske transverzale, ki zajema 26 kontrolnih točk, od tega 6 planinskih postojank, drugo pa so žigi na vrhovih v okviru meja občine Kranj.

Eden izmed motivov je bil zanesljivo poseči v nova mejna področja mejnih gora, kot so Velika Koroška Baba, Goli vrh, Virnikov Grintavec, kot tudi na nekoliko manj znane vrhove Stegovnik, Rinke, Križ in Koroška Kočna.

Prva naklada Vodnika po kranjskih vrhovih, tri tisoč izvodov, je v letu 1991 pošla. Ob tem je treba poleg pobudnika omeniti strokovne realizatorje - takratne markaciste **Balda Bizjaka**, **Karla Bajta**, **Ivana Eržena**, **Viktorja Obeda** in seveda akademskega kiparja **Toneta Logondra**, ki je s perorisbo upodobil vse gore, na katerih vrhove se je potrebno povzpeli. Takratni prvi ^{na} ¹¹⁵ so gmotno podprli Gorenjski tisk

Kranj, Tiskarna Golnik, ZTKO Kranj, Občina Kranj in PD Kranj.

Kranjsko planinsko pot, ki slovi tudi zaradi sodobno izoblikovane značke - dela akademskega slikarja **Jožeta Trobca**, je prehodilo skoraj 1000 planincev. Nad posebnostjo in neprezahtevnostjo kranjske transverzale so vsi navdušeni, saj je razmeroma kratka - pohod traja 4 dni. V poti so zajete tudi planinske postojanke Kališče, Krvavec, Kokrsko sedlo, Češka kočča, Kranjska kočča - Ledine in nova planinska kočča na Sv. Jakobu.

Druga izdaja Dnevnika je v redni prodaji v pisarni Planinskega društva Kranj na Koroški 27 po ceni 3 DEM, trenutno je to 150 SLT.

Planinsko društvo Kranj s tem seznanja planince o ponovni možni nabavi Dnevnikov, ob tem pa tudi želi vsem obiskovalcem kranjskih vrhov veliko užitek in srečnih povratkov.

Planinsko društvo Kranj

30-letno kazalo Naših jam

To je bil nekakšen dolg slovenske jamarske organizacije, Jamarske zveze Slovenije, do bralcev svojega glasila Naše jame: kot dodatek letošnjega, 34. letnika slovenske jamarske revije je izšlo Kazalo 1-30, se pravi za prvih 30 letnikov.

Kot je v uvodu zapisala sestavljalka tega kazala **Maja Kranjc**, je bilo v prvih tridesetih letnikih revije objavljenih 910 različnih prispevkov. Članki so v glavnem v slovenščini (854), nekateri so večjezični, srbskih oziroma hrvaških je 22, angleških 18, nemških 14, francoskih 6, italijanska pa 2. Od tega jih ima 286 povzetke v jeziku, drugačnem kot je v članku: 21 povzetkov je slovenskih, 134 angleških, 63 nemških, 60 francoskih in 8 hrvaških oziroma srbskih. V vseh 910 delih je citiranih 2241 referenc. Najpogostejši deskriptor je seveda speleologija (388 objav), sledi malo regionalna speleologija (218), nato speleotehnika (127), društvena dejavnost (116), speleološki opis (95), zgodovina speleologije (86) in krasoslovje (62).

V Kazalu bralec tudi zve, katera jama je v Naših jamah predstavljena poleg z opisom tudi z načrtom. Kazalo je napolno sestavljeno tako, da je v njem posebna razdelitev po kontinentih brez Evrope, nato Evropa, razdeljena na države, vendar brez Slovenije, Slovenija pa je spet ustrezno in pregledno jamarsko razdeljena. Tako je mogoče brez težav najti katerokoli kraško jamo, ki je bila kdajkoli v prvih 30 letih izhajanja Naših jam kakorkoli predstavljena v reviji, pa tudi katerikoli drug dogodek iz življenja Jamarske zveze Slovenije in njenih članic, ki je bil opisan v reviji.

Kazalo Naših jam je vsekakor pomemben dogodek v slovenski krasoslovni in še posebno jamoslovni informatiki. M. R.